

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA FINANSÓW¹⁾

z dnia 2018 r.

w sprawie opłaty za ustalanie wskaźnika ryzyka

Na podstawie art. 119zo § 11 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2017 r. poz. 201, z późn. zm.²⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa wysokość i terminy wnoszenia opłaty, o której mowa w art. 119zo § 10 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa, zwanej dalej „opłatą”.

§ 2. Opłatę określa się w rocznej wysokości 0,82 zł za każdy rachunek podmiotu kwalifikowanego.

§ 3. Opłata jest wnoszona z góry:

- 1) do dnia 31 stycznia roku, za który opłata jest wnoszona – w przypadku opłaty wnoszonej za rok kalendarzowy w odniesieniu do rachunku, dla którego ustalanie wskaźnika ryzyka rozpoczęto i nie zakończono przed dniem 1 stycznia roku, za który wskaźnik jest ustalany;
- 2) w terminie 30 dni licząc od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym rozpoczęto ustalanie wskaźnika ryzyka – w przypadku opłaty wnoszonej w wysokości proporcjonalnej do liczby miesięcy, w których wskaźnik ryzyka jest ustalany, w odniesieniu do rachunku, dla którego ustalenie wskaźnika ryzyka rozpoczęto po 31 grudnia roku kalendarzowego poprzedzającego rok, za który wskaźnik jest ustalany.

§ 4. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.

MINISTER FINANSÓW

ZA ZGODNOŚĆ POD WZGLĘDEM PRAWNYM,
LEGISLACYJNYM I REDAKCYJNYM

---

¹⁾ Minister Finansów kieruje działem administracji rządowej – finanse publiczne, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 10 stycznia 2018 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Finansów (Dz. U. poz. 92).

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2017 r. poz. 648, 768, 935, 1428, 1537, 2169 i 2491 oraz z 2018 r. poz. 106.

Renata Łúcaro
Zastępcą Dyrektora
Departamentu Prawnego w Ministerstwie Finansów

/- podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

Uzasadnienie

Projektowane rozporządzenie stanowi wykonanie obligatoryjnego upoważnienia zawartego w art. 119zo § 11 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2017 r. poz. 201, z późn. zm.), zwanej dalej „Ordynacją podatkową” lub „ustawą”. Przepis art. 119zo § 11 Ordynacji podatkowej został wprowadzony ustawą z dnia 24 listopada 2017 r. o zmianie niektórych ustaw w celu przeciwdziałania wykorzystywaniu sektora finansowego do wyłudzeń skarbowych (Dz. U. poz. 2491) zmieniającą m.in. Ordynację podatkową. Ustawa z dnia 24 listopada 2017 r. ma na celu w szczególności ograniczenie luki w podatku VAT spowodowanej wyłudzeniami skarbowymi.

Zgodnie z art. 119zn § 1 Ordynacji podatkowej Szef Krajowej Administracji Skarbowej dokonuje analizy ryzyka wykorzystywania działalności banków i spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych do celów mających związek z wyłudzeniami skarbowymi, uwzględniając posiadane dane, w tym wskaźnik ryzyka oraz informacje i zestawienia, o których mowa w art. 119zq oraz art. 119zs Ordynacji podatkowej. Wskaźnik ten ustala izba rozliczeniowa automatycznie w systemie teleinformatycznym tej izby (STIR), nie rzadziej niż raz dziennie (art. 119zn § 2 Ordynacji podatkowej). Wskaźnik ryzyka jest ustalany w odniesieniu do podmiotu kwalifikowanego na podstawie opracowanych przez izbę rozliczeniową algorytmów, uwzględniających najlepsze praktyki sektora bankowego i spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych w zakresie przeciwdziałania wykorzystywaniu ich działalności do przestępstw oraz przestępstw skarbowych, a także kryteria: ekonomiczne, geograficzne, przedmiotowe, behawioralne i powiązań (art. 119zn § 3 Ordynacji podatkowej).

Stosownie do przepisu art. 119zo § 1 pkt 2 Ordynacji podatkowej izba rozliczeniowa przekazuje informacje o wskaźniku ryzyka niezwłocznie po jego ustaleniu, nie rzadziej niż raz dziennie, również bankom i spółdzielczym kasom oszczędnościowo-kredytowym – w zakresie rachunków podmiotów kwalifikowanych prowadzonych przez te banki i spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe oraz w przypadku, o którym mowa w art. 119zo § 3 Ordynacji podatkowej. Banki i spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe mogą wykorzystywać informacje o wskaźniku ryzyka wyłącznie w celu wykonywania uprawnień lub obowiązków wymienionych w art. 119zo § 4 Ordynacji podatkowej.

Za ustalanie wskaźnika ryzyka bank i spółdzielcza kasa oszczędnościowo-kredytowa ponoszą roczną opłatę na rzecz izby rozliczeniowej ustalaną ryczałtowo w odniesieniu do liczby rachunków podmiotu kwalifikowanego prowadzonych przez ten bank lub spółdzielczą kasę oszczędnościowo-kredytową. W przypadku gdy wskaźnik ryzyka ustalany jest za okres krótszy niż rok kalendarzowy, opłata ustalana jest w wysokości proporcjonalnej do liczby miesięcy, w których wskaźnik ryzyka jest ustalany (art. 119zo § 10 Ordynacji podatkowej). Obciążenie banków i spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych opłatami związane jest z koniecznością zrekompensowania izbie rozliczeniowej budowy i utrzymania systemu teleinformatycznego służącego do przekazywania danych na podstawie ustawy.

Stosownie do **§ 1 projektu** rozporządzenie określa wysokość i terminy wnoszenia opłaty, o której mowa w art. 119zo § 10 Ordynacji podatkowej. Zgodnie z art. 119zo § 11 Ordynacji podatkowej projekt uwzględnia koszty ustalania i przekazywania wskaźnika ryzyka, koszty wdrożenia i utrzymania STIR oraz okres, za który wskaźnik ryzyka jest ustalany.

W § 2 projektu rozporządzenia określono wysokość rocznej opłaty w odniesieniu do jednego rachunku podmiotu kwalifikowanego. Wysokość opłaty w pozostałych przypadkach, tj. za okresy krótsze niż rok kalendarzowy, następuje zgodnie ze sposobem określonym w art. 119zo § 10 zdanie drugie Ordynacji podatkowej.

Według szacunkowych danych łączna liczba rachunków podmiotów kwalifikowanych, o których mowa w art. 119zg pkt 5 Ordynacji podatkowej, prowadzonych przez banki i spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe wynosi ok. 4 milionów, z zastrzeżeniem, że liczba ta dotyczy rachunków przedsiębiorców, a zatem jest mniejsza niż liczba rachunków podmiotów kwalifikowanych. Łączną liczbę rachunków podmiotów kwalifikowanych obliczono z wykorzystaniem danych Narodowego Banku Polskiego¹. Precyzyjne określenie liczby tych rachunków będzie mogło zostać dokonane po przekazaniu przez banki i spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe do STIR informacji, o których mowa w art. 119zp § 1 pkt 1 Ordynacji podatkowej, co – zgodnie z art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 24 listopada 2017 r. o zmianie niektórych ustaw w celu przeciwdziałania wykorzystywaniu sektora finansowego do wyłudzeń skarbowych – powinno nastąpić nie później niż 60. dnia od dnia wejścia w życie tej ustawy.

Łączne koszty wdrożenia i utrzymania STIR, wynoszące z amortyzacją 3 280 tys. zł, w tym roczny koszt ustalania i przekazywania wskaźnika ryzyka łącznie z amortyzacją wynoszący 2 775 tys. zł., zostały ustalone na podstawie poniżej przyjętych szacunków:

	Nakłady netto [mln zł]	Roczne koszty netto [mln zł]	Przeliczone roczne koszty (łącznie z kosztami amortyzacji) brutto [mln zł]
Licencja na oprogramowanie analityczne - koszty inwestycji / amortyzacja	0,70		0,12
Oprogramowanie sprzętowe - koszty inwestycji / amortyzacja	1,20		0,30
Utworzenie systemu - koszty inwestycji / amortyzacja	1,75		0,43
Sprzęt komputerowy - koszty inwestycji / amortyzacja	1,30		0,32
Oprogramowanie sprzętowe - koszty utrzymania		0,24	0,30
Utrzymanie aplikacji (utrzymanie licencji i aplikacji)		0,92	1,13
Utrzymanie sprzętu komputerowego		0,24	0,30
Koszty operacyjne utrzymania zespołu STIR		0,39	0,39
	4,95	1,79	3,28

¹ Przyjęta na potrzeby obliczenia wysokości opłaty na rzecz izby rozliczeniowej liczba rachunków podmiotów kwalifikowanych, o których mowa w art. 119zg pkt 5 Ordynacji podatkowej, została oszacowana na podstawie danych dotyczących liczby rachunków bankowych prowadzonych przez sektor bankowy wskazanych w Biuletynie Informacyjnym NBP Nr 6/2017. Z uwagi na dostępność danych, oszacowanie uwzględnia dane za II kwartał 2017 r. Oszacowanie liczby rachunków uwzględnia depozyty bieżące rozliczeniowe podmiotów z następujących kategorii: Rolnicy i przedsiębiorcy indywidualni oraz Pozostałe instytucje finansowe, przedsiębiorstwa niefinansowe i instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych. Łączna liczba rachunków bankowych we wskazanych kategoriach podmiotów wyniosła około 4.360 tys. rachunków. Z uwagi jednak na fakt, iż definicja rachunków bieżących obejmuje swoim zakresem także rachunki niepodlegające weryfikacji w ramach STIR (np. ROR) oraz uwzględniając możliwość, iż część rachunków raportowanych do NBP może być nieaktywna, szacuje się, że rzeczywista liczba rachunków podlegających weryfikacji w ramach STIR może być niższa i wynieść odpowiednio ok. 4 mln.

Przy uwzględnieniu całościowych kosztów wdrożenia i utrzymania STIR w wysokości 3 280 tys. zł oraz zakładając, że w sektorze finansowym prowadzone jest 4 miliony rachunków podmiotów kwalifikowanych, roczny koszt przeliczony na jeden rachunek podmiotu kwalifikowanego kształtuje się na poziomie 82 groszy, (3 280 tys. zł/4 mln = 0,82 zł). Mając powyższe na uwadze przepisy projektowanego § 2 rozporządzenia określają dla banków i spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych wysokość rocznej opłaty na rzecz izby rozliczeniowej na 0,82 zł za rachunek.

Opłata określona w § 2 projektu będzie również uwzględniana przy obliczaniu opłaty w przypadku gdy wskaźnik ryzyka jest ustalany za okres krótszy niż rok kalendarzowy. Przepis art. 119zo § 10 zdanie drugie Ordynacji podatkowej wskazuje, że w takim przypadku opłata ustalana jest w wysokości proporcjonalnej do liczby miesięcy, w których wskaźnik ryzyka jest ustalany. Przypadek ten dotyczyć będzie także sytuacji, gdy w związku z wejściem w życie ustawy ustalanie wskaźnika ryzyka przez izbę rozliczeniową dla ogółu banków i spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych rozpocznie się w trakcie roku.

Zgodnie z art. 119zo § 10 zdanie pierwsze Ordynacji podatkowej opłata jest ustalana w sposób ryczałtowy co oznacza, że opłata ta stanowi „kwotę o ustalonej z góry wysokości, przeznaczoną na jakieś wydatki, wyliczona bez podziału na poszczególne pozycje”². Biorąc pod uwagę, że wskaźnik ryzyka jest ustalany w sposób ciągły (co najmniej raz dziennie), to zdarzeniem relewantnym dla ustalenia opłaty za ustalanie wskaźnika ryzyka będzie miesiąc, w którym wskaźnik ryzyka został po raz pierwszy ustalony. W przepisie tym przyjęto zatem uproszczony sposób ustalania wysokości opłaty. W przypadku gdy ustalanie wskaźnika ryzyka rozpocznie się np. 28 lutego, to przy obliczaniu proporcji, o której mowa w zdaniu drugim art. 119zo § 10 Ordynacji podatkowej, uwzględnione zostanie okres 11 miesięcy. Rozpoczęcie ustalania wskaźnika w kolejnym miesiącu skróci ten okres o jeden miesiąc. Przyjęty w ustawie sposób obliczania opłaty skutkuje również tym, że opłata w pełnej (rocznej) wysokości obejmie wszystkie rachunki, dla których wskaźnik ryzyka został obliczony przynajmniej raz w styczniu. Dotyczy to zatem zarówno przypadku, gdy wskaźnik ryzyka jest ustalany w odniesieniu do rachunku prowadzonego i niezamkniętego w roku poprzednim jak również tego, dla którego wskaźnik ryzyka jest ustalany po raz pierwszy 31 stycznia.

W § 3 projektu rozporządzenia określono termin wnoszenia opłaty za ustalanie wskaźnika ryzyka. Przyjęte w projekcie terminy wnoszenia opłaty uwzględniają przywołaną wyżej treść art. 119zo § 10 Ordynacji podatkowej, z której wynika, że opłata jest ponoszona zbiorczo w odniesieniu do wszystkich rachunków z góry i jest naliczana od miesiąca, w którym ustalano wskaźnik ryzyka. Dodatkowo w projekcie przyjęto założenie, że niezależnie od momentu, w którym rozpoczęło się ustalanie wskaźnika ryzyka banki i spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe będą miały co najmniej miesiąc (30 dni) na ustalenie wysokości opłaty i dokonanie wpłaty. Wymaga podkreślenia, że założenia te stanowiły podstawę do opracowania treści delegacji ustawowej oraz były uwzględnione w pierwotnej wersji projektu rozporządzenia opracowanej na etapie prac legislacyjnych nad projektem ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu przeciwdziałania wykorzystywaniu sektora finansowego do wyłudzeń skarbowych.

W konsekwencji roczna opłata jest płatna z góry do dnia 31 stycznia roku, za który opłata jest ponoszona (§ 3 pkt 1 projektu rozporządzenia). Dotyczy rachunków, dla których jest kontynuowane ustalanie wskaźnika ryzyka rozpoczęte w roku lub w latach poprzednich.

---

² www.sjp.pwn.pl

Jeżeli zatem dla rachunku ustalano wskaźnik ryzyka w roku 2018 i rachunek ten nie został zamknięty w tym roku, to od tego rachunku zostanie wpłacona opłata roczna za 2019 r. w terminie do 31 stycznia 2019 r.

W pozostałych przypadkach, a więc gdy ustalanie wskaźnika ryzyka rozpoczyna się w trakcie roku kalendarzowego, za który opłata jest ustalana, opłata jest płatna z góry w terminie 30 dni licząc od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym rozpoczęto ustalanie wskaźnika ryzyka (§ 3 pkt 2 projektu rozporządzenia). Przepis ten znajdzie zastosowanie do wszystkich rachunków, dla których w związku z wejściem w życie ustawy z dnia 24 listopada 2017 r. ustalanie wskaźnika ryzyka rozpocznie się w 2017 r.

Zgodnie z **§ 4 projektu** rozporządzenie wejdzie w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia. Zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1523) akty normatywne, zawierające przepisy powszechnie obowiązujące, ogłaszane w dziennikach urzędowych wchodzi w życie po upływie czternastu dni od dnia ich ogłoszenia, chyba że dany akt normatywny określi termin dłuższy. W uzasadnionych przypadkach akty normatywne, mogą wchodzić w życie w terminie krótszym niż czternaście dni, a jeżeli ważny interes państwa wymaga natychmiastowego wejścia w życie aktu normatywnego i zasady demokratycznego państwa prawnego nie stoją temu na przeszkodzie, dniem wejścia w życie może być dzień ogłoszenia tego aktu w dzienniku urzędowym. W wejście w życie projektowanego rozporządzenia z dniem następującym po dniu ogłoszenia, jest niezbędne dla zapewnienia wykonania przepisów ustawy z dnia 24 listopada 2017 r., które weszły w życie z dniem 13 stycznia br. Należy podkreślić, że projektowany termin wejścia w życie rozporządzenia nie spowoduje naruszenia zasady zaufania obywateli do państwa ani zasady pewności prawa, gdyż zgodnie z przyjętym w projekcie założeniem, banki i spółdzielcze kasy oszczędnościowo-rozliczeniowe będą miały co najmniej 30 dni na obliczenie i uiszczenie opłaty.

Projektowana zmiana wywiera wpływ na mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa będące bankami i spółdzielczymi kasami oszczędnościowo-kredytowymi, gdyż za ustalanie wskaźnika ryzyka podmioty te będą ponosiły na rzecz izby rozliczeniowej opłatę. Łączna roczna kwota opłat (wszystkich banków i SKOKów) będzie wynosiła 3 280 tys. zł.

Niniejsze rozporządzenie nie zawiera przepisów technicznych, w związku z czym nie podlega procedurze notyfikacji na zasadach przewidzianych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.).

Materia regulowana przedmiotowym rozporządzeniem nie jest objęta zakresem prawa Unii Europejskiej. Projekt nie wymaga zasięgnięcia opinii, dokonania konsultacji oraz uzgodnienia z właściwymi organami i instytucjami Unii Europejskiej, w tym Europejskim Bankiem Centralnym.

Projekt rozporządzenia nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) oraz § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M. P. z 2016 r. poz. 1006, z późn. zm.), projekt rozporządzenia zostanie udostępniony w Biuletynie

Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.